

УДК 3308

Рибачок Н.– ст. гр. МБ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТЬ БЕЗРОБІТТЯ ЯК СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО ЯВИЩА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Дячун О.Д.

Безробіття – це соціально-економічне явище, при якому частина робочої сили (економічно активне населення) не зайнята у сфері економіки. Тобто у реальному житті безробіття виступає як перевищення пропозиції робочої сили над попитом на неї.

Причини: структурні змінами в економіці; нерівномірність розвитку продуктивних сил у народному господарстві, в окремих регіонах; постійний прогрес техніки, особливо його революційної форми - НТР; пошук працівниками нових робочих місць, де вища заробітна плата, змістовніша робота; диспропорційність розвитку економіки; обмеженість попиту на товари і послуги тощо. Загроза безробіття в умовах України пов'язана не з кризою надвиробництва, вичерпанням місткості ринку, як у західному світі, а з сучасною кризою недовиробництва, неузгодженістю процесів вивільнення, перерозподілу та працевлаштування робітників, тобто з глибокими деформаціями, що мали місце в попередній економічній системі та наступною економічною політикою.

Розрізняють такі види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. А також типи у залежності від причин вивільнення робочої сили: природне; вимушене. Природне безробіття набуває форми добровільного, фрикційного, інституціонального. Вимушене безробіття – це безробіття, коли людина в працездатному віці не працює з незалежних від неї причин, вона може і хоче працювати, має достатню кваліфікацію, шукає роботу але не може знайти її, бо немає вільних робочих місць. Серед форм вимушеного безробіття найбільш поширеними є: плинне безробіття; приховане безробіття; застійне безробіття; сезонне; технологічне конверсійне.

Безробіття характеризується двома основними показниками: 1) рівень безробіття – це відношення кількості офіційно зареєстрованих повністю безробітних до кількості працездатного населення; 2) тривалість безробіття. В залежності від величини часового інтервалу безробіття може бути тривалим (4 – 8 місяців), довготривалим (8 – 18 місяців) і застійним (більше 18-ти місяців); може бути прихованим і легалізованим.